

ORBIT vzw | Analyse Vlaams regeerakkoord 2024-2029

OVER HET WOONBELEID VOOR NIEUWKOMERS EN ANDERE MIGRANTEN

De nieuwe regering wil de komende jaren “samen werken aan een warm en welvarend Vlaanderen”. Het geplande woonbeleid bevat enkele positieve elementen, maar van een warm onthaal voor nieuwkomers is weinig terug te vinden.

Waar we op kunnen verder bouwen

Eerst de positieve elementen. Het regeerakkoord erkent dat demografische veranderingen, waaronder migratie, moeten worden opgevangen op de woonmarkt. ORBIT is het daar roerend mee eens. Deze theoretische erkenning creëert openingen om in gesprek te gaan met de Vlaamse Minister van Wonen.

Daarnaast zou het dak- en thuislozenbeleid beter worden afgestemd tussen verschillende actoren en beleidsniveaus. Dat kan de aanleiding zijn om eindelijk eens werk te maken van een interministeriële conferentie rond huisvesting voor erkende vluchtelingen, subsidiair beschermden en tijdelijk beschermden. Het vraagstuk is immers een aangelegenheid waar alle gewesten en gemeenschappen mee te maken hebben.

Voor de optimalisatie van alternatieve woonvormen, waaronder Zorgwonen en Tijdelijk Wonen, is afstemming tussen de beleidsniveaus eveneens belangrijk.

Het Vlaamse regeerakkoord heeft ook aandacht voor leegstand in zijn diverse vormen en zal inzetten op verdichting via onder andere slapende bouwpotenties. Er zou ook worden gezocht naar win-win oplossingen voor leegstaande assistentiewoningen.

Waar maken we ons zorgen over

Er komt echter geen grote stijlbreuk met het woonbeleid van de vorige regering. Integendeel. De regering Diependaele I zet de lijn vooral verder. De activering van nieuwkomers op de arbeidsmarkt en kennis van het Nederlands worden zelf nog strenger afgedwongen.

Zo wordt het verplicht taalniveau voor sociale huurders verder opgetrokken van niveau a2 naar niveau b1. Dat taal een belangrijk element is in het integratieproces zullen wij niet ontkennen, maar sociale rechten mogen er nooit afhankelijk van gemaakt worden. Betaalbaar en kwalitatief wonen met voldoende woonzekerheid is net een voorwaarde voor participatie in de samenleving en op de arbeidsmarkt.

Ook de nieuwe voorrangregel voor werkende kandidaat-huurders zit om die reden verkeerd. Samengenomen met de verplichting aan woonmaatschappijen om controles op buitenlandse eigendommen uit te voeren, creëert het regeerakkoord bovendien een stigmatiserend beeld van (kandidaat) sociale huurders. In het bijzonder van sociale huurders met een migratiegeschiedenis.

Opvallend is verder dat er wel praktijktesten komen op de arbeidsmarkt, wat we toejuichen, maar niet op de huurmarkt. Het Vlaamse beleid lijkt zo te beweren dat gelijke kansen minder belangrijk zijn wanneer het aankomt op het kunnen betrekken van een huurwoning dan bij het solliciteren voor een job.

Bij de registratie van huurcontracten zullen de individuele kenmerken van een verblijfsdocument vermeld moeten worden. Deze passage in het regeerakkoord heeft een grotere impact dan de meesten eerst vermoeden. [Wij duiden eerder al waarom niemand beter wordt van het weren van mensen zonder wettig verblijf van de private huurmarkt.](#) Mensen zonder wettig verblijf zullen nog meer op straat én onder de radar worden geduwd, met alle gevolgen van dien.

Maar deze maatregel zal ook afstralen op andere personen mét wettig verblijf. Als eigenaars en makelaars binnenkort gevraagd worden om verblijfsdocumenten van huurders te controleren zal dat de raciale profilering in de hand werken.

In het geplande woonbeleid van deze regering wordt overigens geen rekening gehouden met de aankomst van arbeidsmigranten (EU en niet-EU) en hun huisvestingsnoden. Er is evenmin aandacht voor de huisvestingsnoden van mensen met een tijdelijke bescherming uit Oekraïne. Nochtans zorgen beide groepen voor een dagelijkse groei van het aantal woningzoekers.

Dat er nog verder zal worden onderzocht hoe andere, vanuit de Vlaamse overheid verleende sociale voordelen, voor de eerste vijf jaar zouden kunnen worden afgeschermd belooft weinig goeds. Quid de sociale rechten van nieuwkomers in Vlaanderen? Het credo "voor wat, hoort wat" klinkt sterker dan ooit.

Vraag naar constructieve dialoog

De vaak eerder vage verwoordingen geeft nog veel ruimte tot invulling. Reden te meer voor ons om ook de komende jaren constructief in dialoog te gaan.

We zullen erop blijven aansturen dat onze [aanbevelingen](#) omtrent de overdracht van opvang naar wonen, zoals een verlenging van de transitie termijn voor erkende vluchtelingen en het nemen van maatregelen om de periode tussen erkenning en toekenning van OCMW-steun te overbruggen, worden gerealiseerd.

Ook de bestendiging en uitbreiding naar alle nieuwkomers van goede praktijken voor Tijdelijk beschermden blijft een strijdpunt. Dan denken we onder andere aan een eerlijke spreiding van erkende vluchtelingen en een taskforce ter voorkoming van dak- en thuisloosheid.

Tot slot reiken we de hand om de juridische en administratieve drempels in het samenhuizen weg te werken. De noodzaak van een begeleidingsdienst die het Onder1Dak samenhuizen met een vluchteling omkadert met vormingen, intervisie en degelijke matching blijft eveneens actueel. Vanuit ORBIT zullen wij dit dan ook verder bepleiten.

Brussel, 1 oktober 2024

Julien Aernoudt - stafmedewerker 'De Nieuwe Buren'

julien@orbitvzw.be

0472655245